

Javno savjetovanje o Prijedlogu Zakona o dodatnom porezu na dobit, s nacrtom konačnog prijedloga zakona

Nakon višestoljetnih političkih i politoloških rasprava, o tome što predstavlja “ekstra profit“, na poticaj EU, Vlada RH je odlučila semantički normirati taj pojam. Naime, Ministarstvo financija prošli je tjedan u javno savjetovanje uputilo nacrt Prijedloga Zakona o dodatnom porezu na dobit (dalje: Prijedlog Zakona). Javno savjetovanje o Prijedlogu Zakona trajat će do 1. prosinca 2022. godine, s ciljem da u Hrvatskom saboru bude izglasan u ovoj godini. "Porez na ekstra profit" plaćala bi trgovačka društva s prihodima većim od 300 milijuna kuna u 2022. godini, po stopi od 33 posto, no samo na dobit veću od 20 posto u odnosu na četverogodišnji prosjek. Porez će se odnositi na dobit ostvarenu u 2022. godini, a bit će naplaćen u 2023. godini.

Ocjena stanja i razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Na 167. sjednici Vlade Republike Hrvatske (dalje: Vlada) predloženo je donošenje novog Zakona o dodatnom porezu na dobit (dalje: Zakon) po hitnom postupku, radi osobito opravdanih državnih razloga, a sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20. i 123/20.).

Naime, s obzirom da se prijave poreza na dobit za redovna porezna razdoblja iz 2022. godine podnose od 1. siječnja 2023. godine, a usto je na snazi Uredba Vijeća (EU) 2022/1854 od 6. listopada 2022. o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije (dalje: Uredba Vijeća (EU) 2022/1854), navedeno je kako se Prijedlogom Zakona želi uvesti ekvivalentna mjera pravedne raspodjele poreznog tereta pa je potrebno omogućiti primjenu Zakona s početkom 2023. godine.

Također je istaknuto kako se uvođenjem dodatnog poreza želi ostvariti solidarni doprinos kojim će se pomoći najslabijima u skladu s dosadašnjim intervencionističkim mjerama Vlade.

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo financija, Porezna uprava, sukladno prijavama poreza na dobit za 2021. godinu, predložena mjera obuhvatila bi 208 obveznika poreza na

dobit, i to prema područjima glavne djelatnosti NKD 2007 iz sektora: G-Trgovina na veliko i malo, C-Prerađivačka industrija, K-Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja te F-Građevinarstvo.

Uzimajući u obzir navedeno, u nastavku izlažemo glavne značajke predloženog Prijedloga Zakona.

Obveznici dodatnog poreza na dobit

Obveznici dodatnog poreza na dobit bili bi svi porezni obveznici (pravne ili fizičke osobe u sustavu poreza na dobit) koji u poreznom razdoblju (2022. godina) ispunjavaju sljedeća dva kriterija:

- ostvare godišnje prihode iznad 300 milijuna kuna, i
- ostvare oporezivu dobit u 2022. koja je veća za 20% u odnosu na prosjek oporezivog dobitka u posljednja četiri porezna razdoblja, koja počinju teći od 1. siječnja 2018. godine.

Također, obveznici dodatnog poreza na dobit su osobe koje su sukladno posebnom propisu kojim se uređuje međunarodna pomorska plovidba obveznici poreza po tonaži broda.

Porezna osnovica, porezno razdoblje i porezna stopa

Dodatni porez na dobit plaćao bi se na utvrđenu poreznu osnovicu po stopi od 33% te bi se

primjenjivao isključivo za jedno porezno razdoblje, i to ono od 1. siječnja 2022. godine. Porezni obveznici kojima se porezno razdoblje razlikuje od kalendarske godine, razdoblje obračunavanja i plaćanja dodatnog poreza prilagodit će odredbama o podnošenju Prijave poreza na dobit prema posebnom propisu o oporezivanju dobiti.

Porezna osnovica utvrđuje se neovisno o tome ima li porezni obveznik poreznu obvezu prema prijavi poreza na dobit u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

Izuzeca prema Prijedlogu Zakona

Prijedlog Zakona propisuje da bi novoosnovani samostalni poduzetnici kojima je 2022. godina prva godina poslovanja i poduzetnici koji okončavaju svoje poslovanje (bez prijenosa djelatnosti na druge porezne obveznike) bili izuzeti od primjene odredbi Zakona.

Prihodi koji bi bili izuzeti iz porezne osnovice su:

- prihodi koji su rezultat otpisa obveza od strane vjerovnika u predstečajnim i stečajnim postupcima,
- prihodi u stečajnom postupku koji su rezultat prodaje imovine i namirenja vjerovnika,
- prihodi ili dobit od prodaje dugotrajne materijalne ili nematerijalne imovine nepovezanoj osobi, a koja je korištena u procesu proizvodnje i pružanja usluga.

U slučaju da je porezni obveznik obvezan plaćati solidarni doprinos sukladno Uredbi Vijeća (EU) 2022/1854, nije istovremeno i obveznik plaćanja dodatnog poreza na dobit.

Dodatne napomene i zaključak

U slučaju stupanja na snagu ovog Prijedloga Zakona, izgled obrasca prijave i ostali detalji bit će uređeni pravilnikom koji donosi Ministar Financija u roku od 90 dana od stupanja na snagu Zakona.

Vlada ističe kako bi se donošenjem i primjenom ovoga Zakona mogli ostvariti dodatni prihodi državnog proračuna u iznosu od 2,1 milijarde

kuna, prema usporedbi s podacima dostupnim za 2021. godinu.

Ako bi Prijedlog Zakona bio izglasan u Hrvatskom saboru, preostajalo bi za vidjeti kako bi uvođenje novih poreza s financijskim učinkom na gospodarstvo na kraju godine za tekuću godinu utjecalo na poduzetnike i gospodarstvo, već izložene šokovima na tržištu, od prilagodbe poslovanja na uvođenje eura, do rekordne inflacije i porasta cijena sirovina i energenata.

Iz pravnog ugla postaviti će se zasigurno pitanja ustavnosti ovog zakona, a posebno u smislu njegove retroaktivne primjene te moguće diskriminacije. Dodatno, postavlja se pitanje nejednakog tretmana povezanih društava, odnosno optimizacije (poreznog) poslovanja putem više pravnih osoba.

Kontakti:

Matea Miljuš Beranek, odvjetnica

+385 (0)1 6535 372

+385 (0)99 508 5156

m.miljus-beranek@bmwc.hr